UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Exceptione criminum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

quaſi quietis & pacis principes: hęc enim cura horũ commiſſa e-
rat offi io, *l.1. de Irenar. lib.10.C.* Milites namq; ſtationarii & limi-
tibus imperii præpoſiti cum viatoribus præſtarent ſe. uritatem,
inquirebant qui, quales eſſent, & vnde, & quo proficiſcerentur.
Et proinde ſi quæ crimina illis ineſſent, detegebant, tutaſque
vias reddebant publicas. Ita & munus irenarchæ inter publica
deſcribitur, *l. munerum, §. Irenarchæ, de munerib. in P.* ¶ Meminit
4 & † ius ciuile de munere nominatim inquirendi crimina, & de-
nuntiandi, quod ab alio fiebat, quam a prædictis ſtationariis & I-
renarchis, dictumq; officium *l. ea quidem, C de accuſa.* & qui prę-
poſiti erant, dicti primates offi iorum, *l.1. de priua. carcer. C.* ¶ O-
5 mnes † certe recte curioſi dicti, quia nihil gereretur priuatim,
quod illos tangeret, quin ſedulo & clanculum indagarent, vt de-
ferre poſſent. Vnde inquiſitio nimium ſedula, & ſcientia rerum
ſecretiorum nominatur in iure curioſitas delatoria, *l. ſupina, 6. de
iur. & facti ignor. lib.22. P. tit.6* Et ſæpe accidit, vt in iſtis delatori-
bus eadem locum fere habeant, quæ adſcribit Plautus *in Tri-
nummo* ſcurris in hæc verba,

Neq; ſtolidius, neq; mendaciloquius. neq; argutum magis,
Neq; confidentiloquius, neque periurius quam vrbani aſſidui
Ciues. quos ſcurras vocant.
Qui omnia ſe ſimulant ſcire, nec quicquam ſciunt.
Quod quiſquam in animo habet, aut habituri ſunt,
Sciunt: id quod in aurem rex reginæ dixerit, ſciunt: quod
Iuno fabulata ſit cum Ioue: quæ neque futura, neque facta ſunt,
Tamen illi ſciunt: falſo, an vero laudent, culpent quæ velint,
Non flocci faciunt, dum illud quod lubeat ſciant.

6 ¶ Refert † Ammianus Marcellinus *lib. 14.* temporibus Galli
Cæſaris, quibus crudeliter omnia gerebantur, ob eius vxoris ſæ-
uitiam excogitatum eſſe, vt homines ignoti, vilitate ipſa parum
cauendi, ad colligendos rumores per Antiochiæ latera cuncta
deſtinarentur, relaturi quid audirent: iique peragranter & diſſi-
mulanter cœtibus honoratorum aſſidendo, quæ audierant, per
poſticam, poſtea ad Imperatorem admiſſi referebant, plura fin-
gentes etiam mala, & audita duplicantes, laudes celantes Cæſa-
ris: & ita ſecreta cognoſcebantur, vt etiam tunc parietes, conſo-
7 cii ſolum arcanorum, timerentur. ¶ Tyrannorum † hoc fuit in-
uentum, quibus omnia noſſe neceſſe eſt, habere, ὠτακούστας, & e-
miſſarios, id eſt, προσαγωγεῖς, vt ait Plutarchus, περὶ πολυπραγμοσύ-
νης. Archadius & Honorius CC. *in l. noſtris, C. de calum.* delato-
rum nomine notant eos, qui alienis nominibus, accuſationibus
mouent & concitant iudicum animos. Et Apuleius *libr.1. Aſini
aurei*, hoc ipſum paucis indicat, *Non ſum equidem*, inquit, *curio-*
8 *ſus, qui velim audire cuncta, vel plurima.* ¶ Fuerunt † aliquando
principes & leges, quæ non tantum fauerent delatoribus, ve-
rum quoque & præmia illis ſtatuerint, ſi reos criminis detuliſ-
ſent: indeque illi dicti quadruplatores, quod quarta pars delato-
rum bonorum reorum, & proſcriptorum ipſis daretur, ex Ne
ronis præſcripto. Cum etiam lege Papia, media pars bonorum
daretur, *Ale. ab Ale. li. 4. Gen. dier. ca 22.* vt inde facinoroſis in de-
trimentum aliorum, reiq; publicæ clam peccantibus terror in-
cuteretur. Atq; in immenſum hoc modo auctas fuiſſe opes ſub
Tiberio Cæſare ſcribit Dio Caſſius *lib. 57. hiſt. Roman.* Is namq;
princeps, veluti legum cuſtodes, delatores habuit: cum tamen
nullum pernicioſius genus hominum ſit in repub. vt vtrumque
narrat Corn. Tacitus *li. 4. Annal.* Imo delatoribus interdum reo-
rum diuiſit bona omnia, vt in Libonis Druſi damnatione: atque
præturas dedit iis, qui ſenatorii ordinis eſſent, *idem, libr. 2.* Lu-
crabanturque qui ſe iniuſte bona poſſidere ſponte deferebant,
tertiam partem eorum bonorum, *l.1. de iis, qui ſe defer. lib.10. C. l. e-*
9 *dicto, de iur. fiſ. in P.* ¶ Ceterum † ſucceſſu temporum cum hoc
genus hominum delatorum abuteretur conceſſa ſibi poteſtate,
& ſæpe vel ob leue, vel ſimulatum & confictum crimen, ira, vel
odio, vel pretio proborum hominum mores, & vitam, & patri-
monia in diſcrimen adduxiſſet, ſublatum fuit omnino e republi-
ca. Quin & Tiberius ipſe, qui multum antea illis fauerat, omnes
qui inter delatores præcipui erant, vna die occidi iuſſit, *Dio Caſ-
ſius lib. 58.* Titus omnes vrbe expulit, *Xiphili. ex Dione in Tito.* Au-
relianus alioquin ſeuerus quadruplatores & delatores ingenti
ſeueritate proſecutus & tabulas publicas ad priuatorum ſecuri-
tatem exuri in foro Traiani ſimul iuſſit, auctore Flauio Vopiſco
in Aurelia. Traianus Cæſar, *Plin. 2. in Panegyri. Traia.* omnes in
nauibus, maris & ſcopulorum miſericordiæ commiſſos ſine re-
mis & velis naufragio expoſuit.

10 ¶ Cauit † Conſtantinus *l. pen. de delator. lib.10. C.* ne quiſquam
priuatus delator eſſet & ne ſine aduocato fiſci vlla delatio fieret.
Et ſi quis eſſet, ſeueritatem iudicum, & gladium diſtrictum ad-
uerſus delatores liceret inuocare. Annumerantur & inter calu-
mniatores qui alienis nominibus ita ſecreto deferunt, *l. noſtris de
calumnia. C.* In hos ſycophantas, teſte Iſocrate *orat. 15. de permut.*
grauius iudicium & pœnam leges dixere, quam in reliquos de-
linquentes: alii namq; conantur, vt ſi fraudem fecerint, lateant,
hi autem in omnibus oſtendunt crudelitatem ſuam & odium,
quod in mortale genus habent, & inuidentiam. ¶ Crem † Bul- 11
garorum legiſlator, horum artes veritus, ſtatuit lege, vt ſi quis a-
liquem accuſauerit, non audiatur, priuſquam vinctus vel quæ-
ſtioni exhibitus, examinatus fuerit, vt auctor Suidas *in ver. Bul-
gari: Nam curioſus nemo eſt, qui non ſit maleuolus*, vt ait Plautus
comœ. 18. in Stycho. Atq; † ideo nunc merito rationalis vel aduo- 12
catus fiſci recte dicitur huic muneri accuſandi idoneus, & dela-
toris intentionem exſequi, *l. omnes, 5 de delator. lib.10. C. tit.11.* Vn-
de in omnibus neceſſitatis officium eum a calumnia & crimine
excuſat, *l. poſt legatum, 5. § qui accuſauit, verſ. aduocatum, de iis qui-
bus vt indi. in P.* Nec delatorum criminibus tenetur: cum notiſſi-
mum ſit, eos ſolos exſecrabiles criminatores eſſe, qui fiſco defe-
runt, *leg. ex varia ſtatutorum diuerſitate, de delato li.10. C.* Ceſſat e-
nim præmium in triumuiris regiis & fiſci, quo peruertebatur
delatorum animus: neq; illis datur, quod ex ſtatuto ſolet dari de-
nuntiantibus crimen aliquod, nec pœna vt delinquenti, vt notat
Bart. *in l. ſi quis in graui, §. vtrum, ad SC. Syllan. in P.* Angelus *in §.
iubemus, de coll. & aliis capi. in Auth.* Aretius *in opere ſuo ſuper in-
quiſit. de maleſic* & Martinus de Caſſatiis Laudenſis *tract. de offici.
domino. in fin.* Ceſſatque omnis in iſtis inuidia, contentio & ſtu-
dium maledicendi, ex quibus male audiunt accuſatores. Sic e-
nim monet Ariſtoteles *li.6. Polit. c.5.* publicas accuſationes quam
rariſſimas facere oportere, magna pœna in eos conſtituta, qui
falſo accuſarint. *Non enim*, inquit, *populares in iudicium vocare
conſueuerunt, ſed nobiles. Oportet autem erga ſtatum Reipub. quan-
tum fieri poteſt, omnes reddere beneuolos: quod ſi id fieri nequeat, ſal-
tem conari ne hoſtes exiſtiment eos qui gubernant.* Et Cicero 2. *Offic.
Duri hominis, vel potius vix hominis videtur periculum inferre mul-
tis: id enim tum periculoſum ipſi eſt, tum ſordidum ad famam, com-
mittere vt accuſator nominetur.* ¶ Accedet † tamen vt plerumq; 13
denuntiatio procuratori regio legitime per priuatum peragen-
da, ſi is ſuam vel ſuorum proſequitur iniuriam, hoc eſt, ſi ſua in-
terſit: ſed hic qui nuntiat hoc modo, extra reprehenſionem de-
lationis eſt *l. deferre, §. ſed communem, & l. delator. de iure fiſc. in P.
l. nulla macula, de delato. libr.10. C. tit.11.* quia nec iſti præmii cauſſa
deferunt, vt ait Calliſtratus *l 2. de iure fiſci, in P.* ¶ Delatio † fiebat 14
in fiſcum & criminum & bonorum iniuſte per ſe, *l. 2. § fi. eod. tit. l.
edicta, 13. d. iis qui ſe defe. lib. 11. C. l. ſenatus, 15. §. 1. de iure fiſ. in P.* vel
per alios poſſeſſorum. Quindecim cauſſæ, ex quibus poteſt fiſco
fieri nuntiatio, referuntur a Calliſtrato quas ſimilibus firmat iu-
ribus glo *in l.1. & ibi glo. de iure fiſc. li. 49. P tit.14.* vt hic referre or-
dinata ſuperuacuum duxerim. Perſonæ quoque, quibus non li-
cet deferre, ſerie enumerantur & explicantur a Martiano Calli-
ſtrato & Paulo, *Martia. in le. deferre, 18. Calli. in l.2 § pen. Paul. l. e-
dicto, 13. de iu. fiſc. in P. cum ſimil. a gl. ibi no.* nec opus eſt eas tran-
ſcribere. ¶ In † iſtis delationibus priuatis præmium vere & bene 15
deferentibus conſtitutum eſt, ſingulare, ſe deferentibus, & vul-
gare: & ſi quis ſe incapacem relicti ad ærarium defert, dimidiam
partem eius conſequitur *Julia. in l. ſenatus, 15 § ſenatus, de iure fiſc.
l. edicto, l. cum tacitum, 49. eod. l.1. de iis qui ſe defer. lib.10. C. tit.12.*
Vulgare præmium dicitur a Paulo *in l. edicto § exſtat, de iure fiſc.
in P.* quando datur tertia pars delatorũ quia delatori cuilibet da-
ri ſolet, *d. l. edicto & l.1. eo. l.1. de his, qui ſe defer.* Et cõtra, ſi quis fal-
ſo deferat, tantundẽ in ærariũ deferre debet, quantũ pmii dare-
tur, *l. ſenatus conſult, 15. § 1. & 2. de iu. fiſ. Iabo. l. in Arrianus, 12. §. 1. eo.*

De Exceptione criminum. Cap. 5.

1 *Exceptione crimen quomodo detegitur, & exceptio quid.*
2 *Exceptio contra teſtes criminum, vel aliæ ante publicationem te-
ſtimoniorum obiicitur: quando poſtea.*
3 *Exceptio criminis non habet pœnam calumniatoris, quare.*
4 *Accuſaturus crimen immunis a crimine ipſe eſſe debet.*
5 *Accuſatus antequam recipiatur inter reos, exceptiones in accuſa-
tores proponere debet.*
Inter reos quando quis dicatur receptus eod.

OBiicitur † crimen quandoq; agenti, & ita detegitur per ex- 1
ceptionẽ etiã, *ca. ſuper his, de accuſ.* Exceptio eſt excluſio acti-
onis, vel intẽtionis vel condemnationis propoſitæ, *l.1. de excep.*

in P. §. 1. eo tit. ap. Inſti. ca. 2. § nos autem, & ſeq. de ord. cognit. Reii-
ciuntur autem vt plerunque teſtes contra aliquem in medium
producti hac criminum ab illis commiſſorum nota, c. teſtimoni-
2 um de teſti. ca. 1. de excep. ¶ Et † hæc exceptio ante publicatio-
nem ſeu propalationem teſtimoniorum, non poſtea, admitti-
tur: niſi proteſtetur ante publicationem ſe velle exceptiones
proponere, quas nec malitia, nec dolo differat, c. præſentium, de
teſtib. vel niſi poſt publicationem crimina excipienti innote-
3 ſcant, c. fi. de cogn. ſpirit. ¶ Arma † reorum ſunt defenſiones exce-
ptionum, d. l. 2. de excep. P. & cum vim vi liceat iure naturę defen-
dere, le. vt vim, de iu. & iure, l. itaque, ad l. Aquil. in P. le. 2. ad leg.
Cor. de ſica in P. leg. 1. quan. lice. ſine iudi. ſe vind. li. 3. C. tit. 27. ſeque
tutari aduerſus periculum impune: ideo reus qui obiicit excipi-
endo crimina teſtibus, ſuas videtur repellere iniurias: neque ca-
lumniatoris pœna, vel delatoris falſi punitur, ſi plene non pro-
bet: quia licet ſanguinem ſuum quomodocunque redimere, l.
de bon. eor. qui mort. ſibi conſ. in P. Neque in alterius iniuriam fe-
ciſſe dicitur, qui ſui iuris tuendi cauſſa nocuit, le. 3. §. quod ait præ-
tor, de incen. ruin. & nauf. P. l. ſi donaturus, §. 1. de condi. cau. da. le. in
re man. C. mand. leg. ſi quis, §. ſicut, de petit. hered. in P. c. cum in eccle-
ſia, de elect. aut qui iure publico vtitur, l. iniuriarum, §. 1. de iniur.
P. Quinimo & reus via exceptionis accuſanti poteſt obiicere
crimina, ex quibus alias etiam abſolutus fuit, quod iuſto metus
dolore ſuas videtur repellere & vindicare iniurias, leg. ſi cui cri-
men, §. 1. de accuſat. in P. Hocque iiſdem rationibus ſingulare, vt
quamuis reus accuſantem reaccuſare non poſſit, quia innocen-
tia, non relatione criminum ſe debeat purgare, Vlpian in l. is qui
reus, 5. de pub. iudi. in P. lib. 48. P. tit. 1. & ita via accuſationis cri-
mina non poſſit obiicere: poteſt tamen via exceptionis, quia
tunc ſuas vel ſuorum proſequitur iniurias, l. neganda, qui accuſa.
non poſſ. C. potiſſimum ſi in recriminatione delicti cauſſa reiici-
tur in accuſatorem. Nam tunc ſæpe id prodeſt ei propoſuiſſe, ſi
non ad pœnam euitandam, ſaltem ad minuendam, l. viro & vxo-
re, ſol. matri. in P. l. 2. § ſi publico, ad leg. Iul. de adulter. lib. 48. P. tit. 5.
interdum ad ſubmouendum accuſatorem, quo non exſiſtente
legitimo non eſt reus diuexandus, ſed abſoluendus, ca. 1. de accu-
4 ſat. lib. 5. Decreta. tit. 1. c. fin. §. actor, 6. q. vlt. ¶ Forſan † & ob cri-
men ab accuſatione repellitur, quia & is in reatu eſt, c. qui ſine, 3.
q. 7. c. poſtulatus, eo. Et qui trabem geſtat in oculo, temere præſu-
mit eiicere feſtucam de oculo fratris, D. Matth. ca. 7. can. multi,
1. q. 1. ca. qui crimen, 6. q. 1. Sicque dominus ad eos, qui detulerant
adulteram, dixit, *Qui veſtrum ſine peccato eſt, iaciat primus in eam
lapidem*, D. Ioan. Euang. c. 8. Neque viles perſonæ admitti debent,
c. cum in tua, de ſponſal. neque aliæ, quæ poſtea Deo fauente in ac-
cuſatione explicabuntur. Quærendumque in iudicio, cuius ſit
conuerſationis & fidei, qui accuſat, & is qui accuſatur, c. quæren-
dum, 2. q. 7. can. inprimis, 2. q. 1. Gellius, lib. 14. ca. 2. Sicuti in teſta-
mentis illa præcedit quæſtio, num qui teſtatus eſt, haberet teſta-
5 menti factionem, l. ſi quæramus, de teſt. in P. ¶ Proinde † obſerua-
re oportet reos, vt ſi quas huiuſmodi contra accuſantes habeant
exceptiones, proponant, antequam inter reos recipiantur: nam
poſtea parum aut nihil prodeſſent, l. ſi maritus, §. præſcriptiones, ad
leg. Iul. de adult. in P. l. hos accuſare, §. hoc beneficio, de accuſat. in P. ca.
exceptionem, de excep. ca. cum exhibita, de iud. niſi poſtquam inter
reos recepti fuerint, cognitum tantum accuſatoris ſit illis cri-
men, vt tradit Panor. in ca. 1. de accuſat. nu. 2. & 3. Porro inter reos
nomen recipitur accuſati, poſt libelli accuſationis oblationem,
& litis conteſtationem, vt refert communior interpretum ſen-
tentia, quam probat & Baldus de Peruſio, in pract. iudici. tract. de
quæſt. criminalib. facit & authen. litigioſa, circ. med. de litigio. C.

De Querela ſeu querimonia, & Inquiſitione criminum. Cap. 6.

1 *Inquirere quid, & inquiſitio non fit, niſi aliqua præcedat denun-
tiatio: & qualis illa denuntiatio.*
2 *Querela & querimonia quid.*
3 *Iudex vindicare monitus crimen contemnens pœna criminis diſ-
ſimulati tenetur.*
4 *Inquiſitio de quo facienda, & quomodo.*
Decretum inquiſitionum quid, & quando ſtatuatur, eodem.
5 *Comprehendi qui delinquentes poſſunt, non exſpectato iudicis
mandato.*
6 *Inquiſitio criminum a iudice quando fieri debet.*
*Archiepiſcopus viſitando prouinciam debet inquirere de crimi-
nibus cleri, eod.*
Vt Teſtis denuntians crimen poteſt a iudice examinari.
7 *Rumor, accuſatoris inſtar eſt.*
8 *Manifeſta quæ dicantur.*
9 *Notorium crimen quot modis dicatur.*

SCiunt † omnes, etiam leuiter eruditi, inquirere eſſe idem 1
quod diligentius abdita indagare: quaſi intus quærere, & ſe-
creta detegere, & in iudicium deducere, vt ait Bartolus in l. tranſ-
igere, nu. 13. de tranſ. C. Explicat quæſt. inquiſitio. idem Bar. potiſſi-
mum, in l. 2. § ſi publico, a num. 3. vſque ad 18. Inquiſitio nulla fit, ni-
ſi præcedente aliqua denuntiatione ſeu monitione, vel homi-
nis, vel rumoris, vel legis. ¶ Denuntiatio † hominis fit, vel per e- 2
os, quorum particulari cauſſa intereſt, & dicitur querela: vel per
delatores, qui denuntiant, cum ſua particulariter non interſit, c.
inquiſitionis, § 1. de accuſatio. l. delator, de iure fiſ. vel per aduocatos
fiſci, vel alios officiales, vt dicunt. Denuntiatio per rumorem, eſt
diffamatio alicuius perſonæ, vel patrati delicti legalis denuntia-
tio, quando officium iudicis lex monet delinquentes inquirere,
& punire. Querela eſt, quam vocant pragmatici, *la plainte*, dum
quis conqueritur apud acta, vel per libellum, de iniuria ſibi illa-
ta, vt iudex ſecundum eam denuntiationem inquirat, & vindi-
cet, l. ſi ſe quis iniuriam, 8. de accuſatio. C. Vocant iuris Pontificii
auctores querimoniam, quam inquiſitio ſequatur, c. ſi quis preſ-
byter, 11. q. 3. ¶ Nam † iudices interpellati voce illa viduæ Euan- 3
gelicæ, *Vindica me de aduerſario*, D. Luc. c. 18. tenentur officium
exhibere implorantibus: alias enim in ſecretis, niſi moniti de
negligentia, non tenentur, l. 1. §. magiſtratibus, de magi. conueni. P.
l. 4. §. hoc autem, de dam. inf. P. quia plura poſſunt aliis eſſe cogni-
ta, quæ iudicem latere poſſunt, c. de manifeſta, 2. q. 1. Et quamuis
conquirere debeat ex officio delinquentes, tamen id perpetuo
neceſſitatis non eſt, vt eum accuſet, le. non quicquid, de iudic. in P.
ſi diſſimulet tamen vindictam monitus, ſupplicium illi immi-
net, quod inferre contemnit, l. fi. C. ne ſanctum baptiſ. reiter.

¶ Porro † inquiſitio ſpecialis poſt denuntiata crimina, vel a 4
delatoribus, vel ab accuſatoribus ipſis, iuxta libellum nuntiatio-
nis vel accuſationis fit: quia qui denuntiant vel accuſant, tenen-
tur nuntiata probare, de accuſato. l. ſi crimen, de accuſat. P. cum ſi-
milib. ibi no. de denuntiatore, l. ea quidem, C. de accuſato. l. ab accuſa-
tione, §. nuntiatores, ad SC. Turpil. l. Diuus Adrianus, de cuſtod. reor.
in P. quod fit per inquiſitionem, & debent ſiſti teſtes iudici, vt
doceant de crimine, §. & quoniam ſancimus, de teſtib. in Auth. l. 1.
de iudic. Quod ſi magnum ſit, is iubebit accuſatum vel vinculis
tradi, vel capi, leg. Diuus Pius, de cuſtod. reor. P. Vocant noſtri prag-
matici, *decret de prinſe de corps*. Quod decretum decernitur viſis
teſtationibus teſtium. Interdum etſi leuior accuſatio, iubebit ſi-
ſti iudicio ſtata die accuſatum: vocant *decret a' adiournement per-
ſonel*. Decretum viſis probationibus inquiſitionis eam ob rem
exigi conſtat: quod nemo in carcerem duci, prehendi, iudiciove
ſiſti debet, quin prius mandata ea de re iudicis præcedant, l. fi. C.
de exhib. reis. ¶ Paucis † exceptis, in quibus ex legis auctoritate, & 5
prehendere fugientes fures cum re, l. interdum, 58. §. qui furem, de
furt. & teſtandi criminis cauſſa, l. capite quinto, ad leg. Iul. de adult.
in P. licet, vt & in grauioribus inquirere reos quilibet poteſt, vt
eos exhibeat iudicio, veluti adulterantes monetam, leg. 1. de fal.
mon. C. raptores, l. 1. de raptis virg. C. & ſimiles. Poſtea enim pre-
henſione facta auditur prehenſus, & ſuo marte criminis quæſtio
terminatur. ¶ Ex † officio iudex inquirit, vel proprio motu, vel 6
monitus a fama & rumore. Proprio motu, quia vt in præceden-
tibus dictum eſt, ad officium eius pertinet prouinciam maleficis
hominibus purgari, le. congruit, de offi. præſ. in P. cum ſimilib. ſup. in
princ. de criminum diſquiſitione dictis. Sic Innoc. 4. ſummus pont.
c. 2. §. ſane, de cenſi. in 6. officium archiepiſcopi viſitantis diœceſes
eſſe tradit, inquirere de miniſtrorum, rerum eccleſiaſticarum, a-
ctis & criminibus circa officia diuina, & ea referre punienda ad
proprios iudices ordinarios: vel eadem, ſi manifeſta, & in negli-
gentiam proprii epiſcopi punire. Poteſt in hac inquiſitione, quæ
officio fit, iudex examinare in teſtem, denuntiantem, Bart. in l.
diuus, de cuſt. reor. per ca. licet Heli, de ſimo. ca. in omni negotio, & ibi
gl. de teſt. Angel. in tracta. maleſic. ver. nec non a denuntiante, nu. 21.
¶ Rumor, † & manifeſtum interdum iudici inquirendi dant ci- 7
tius anſam: & ſic intelligimus, quod traditum eſt, inquiſitionem
præcedere clamoſam denuntiationem, c. inquiſitionis, § tertiæ du-
bitationis, ca. qualiter & quando, in 2. de accuſa. c. licet Heli, de ſimo.
Quia & in rumoribus iudex non debet immorari, ſed veritatem
exquirere, c. cum oporteat, de accuſ. Non enim tunc in diffamatio-
ne ſuborta exſpectatur accuſator alius ſed probatio certior. Si-

cut nec